

มองภาพใหญ่โลก
ภาพใหญ่
ประเทศไทย

ประเวศ วะสี

“กบในกะลา

ม้าลำปาง”

ย่อม

มองไม่เห็นฟ้ากว้าง-ทางใหญ่

“ไก่ที่อยู่ในข่ง

ย่อม

จิกตีกันรำไป”

การมองภาพใหญ่โลก-ภาพใหญ่
ประเทศไทย จึงน่าจะมีประโยชน์ ขอนำเสนอ
ดังนี้

๑.

โลกทั้งโลกจะโกลาหล

โลกทั้งโลกจะโกลาหล ชัดแย้งรุนแรง จะวิกฤตอาหารถึงต้อง
แย่งกันกิน

ประเทศไทยมีจุดแข็งในการที่สามารถผลิตอาหารได้เหลือกิน
เพราะฉะนั้นถึงโลกจะวิกฤตเท่าใด ๆ ถ้าเราสามารถวางตัวของเราให้
เหมาะสมและรักษาจุดแข็งของเราไว้ เราก็จะไม่เป็นไร

๒.

การที่เราจะสามารถวางตัวของเราให้เหมาะสม

การที่เราจะสามารถวางตัวของเราให้เหมาะสม เราต้องเข้าใจสถานการณ์ความเป็นจริงของโลกที่สลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเข้าใจสถานการณ์ความเป็นจริงของประเทศไทย

อาจเรียกการสร้างความรู้เข้าใจดังกล่าวว่า การวิจัยยุทธศาสตร์ชาติ หลายฝ่ายทั้งพลเรือนและกองทัพต้องวิจัยให้รู้ความจริงหมดทั้งโลกและความจริงของประเทศไทย

๓.

สภาวะวิกฤตของโลกตะวันตก

สภาวะวิกฤตของโลกตะวันตก ซึ่งมีหลายอย่าง เช่น วิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งจะไม่มีการกลับไปดีเหมือนเดิม เพราะเป็นฟองสบู่วางการเงินที่ตะวันตกเคยได้เปรียบ และพลังทางเศรษฐกิจที่เคลื่อน

ย้ายมาตะวันออกที่เรียกว่า นูรพาภิวัฒน์ ความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่าง
สุด ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาตามมาเป็นพรวน

ความขัดแย้งกับโลกมุสลิม ๑,๖๐๐ ล้านคน ซึ่งกำลังกลายเป็น
สงครามครูเสดโลก การก่อการร้ายสากล สงครามในตะวันออกกลาง
ซึ่งส่งผู้อพยพเป็นล้าน ๆ คนเข้าไปสู่ยุโรป

ตะวันตกเคยครอบงำโลก มหาวิกฤตของโลกตะวันตกและ
ปฏิกิริยาตอบโต้วิกฤตจะมีผลกระทบต่อโลกและต่อประเทศไทย การ
แก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจวิธีหนึ่งที่เคยทำในอดีตคือ การก่อสงคราม

ไทยต้องวิจัยติดตามสถานการณ์ของโลกตะวันตกอย่างกระ-
ชั้นชิด เพื่อวางความสัมพันธ์ที่เป็นคุณทั้งต่อเราเองและต่อตะวันตก

วิจัยให้เข้าใจโลกอิสลามอย่างลึกซึ้ง

จุดแข็งของไทยอย่างหนึ่งคือ ความสามารถเป็นมิตรกับทุกฝ่าย
อาจจะเป็นจุดแข็งที่สุดในโลกก็ได้ท่ามกลางความขัดแย้งของคู่ขัดแย้ง
ต่าง ๆ คู่ขัดแย้งใหญ่คือโลกตะวันตกกับโลกอิสลาม

ไทยควรทุ่มเทวิจัยให้เข้าใจโลกอิสลามอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำให้
ประเทศไทยมีบทบาทสูงเด่นในเรื่องสันติภาพของโลก

๕.

วิจัยให้เข้าใจบูรพาภิวัตน์อย่างเต็มที่

ตะวันออกหรือเอเชียเคยเจริญมาก่อนตะวันตก ต่อมาความเจริญเคลื่อนย้ายไปสู่ยุโรป และข้ามไปอเมริกา จนเป็นอารยธรรมตะวันตก

แต่บัดนี้ความเจริญได้ขยับกลับมาสู่ตะวันออก เริ่มที่ญี่ปุ่นก่อน ต่อมาจีนและอินเดีย รวมทั้งประเทศอื่นและส่วนอื่นๆ เช่น สิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลี ฯลฯ จีนสร้างเส้นทางสายไหมทั้งทางบกและทางทะเล ไปสู่ตะวันออกกลางและยุโรป ซึ่งก็จะยิ่งเคลื่อนพลังเศรษฐกิจมาสู่ตะวันออก และลดทอนความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของยุโรปลง

ประเทศไทยโดยที่ตั้งซึ่งเสมือนจตุรัสที่เป็นเส้นทางเชื่อมเศรษฐกิจทั้งเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก และความเป็นมิตรไมตรีกับประเทศต่างๆ ถ้าเรามีวิสัยทัศน์และการจัดการที่ดี ย่อมสามารถสร้างประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และบทบาทของไทยในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๖.

ความขัดแย้งในภูมิภาค

ความขัดแย้งในภูมิภาค ประกอบด้วยความขัดแย้งเรื่องกรรมสิทธิ์ในหมู่เกาะทะเลจีนใต้ และการพยายามล้อมกรอบจีนโดยสหรัฐอเมริกา จึงขัดแย้งกับไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย ในการแย่งชิงกรรมสิทธิ์ของหมู่เกาะทะเลจีนใต้

สหรัฐอเมริกาต้องการพันธมิตรและที่ตั้งฐานทัพในการล้อมกรอบจีน ดังที่สนับสนุนญี่ปุ่น ไต้หวัน เวียดนาม ฟิลิปปินส์

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ประธานาธิบดี โอบามาเยือนเวียดนามและประกาศยกเลิกการห้ามขายอาวุธให้เวียดนาม เวียดนามกับจีนมีรากเหง้าของความขัดแย้งกันมาในประวัติศาสตร์

จีนนั้นยังไม่หายแค้นญี่ปุ่นที่บุกกรุกประเทศจีนก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ และญี่ปุ่นก็สนิทกับอเมริกา

อเมริกาอุปถัมภ์ฟิลิปปินส์และเคยใช้ฟิลิปปินส์เป็นฐานทัพว่าที่ประธานาธิบดีคนใหม่ของฟิลิปปินส์ นายดูเตอร์เต ประกาศว่าจะไม่ยอมเป็นเครื่องมือของมหาอำนาจ

สหรัฐต้องการไทยเป็นพวกและต้องการใช้อุตะเถาเป็นฐานทัพซึ่งโยงเข้ามาสู่ปัญหาการเมืองในประเทศว่าพรรคการเมืองใดจะให้ผลประโยชน์กับสหรัฐ

เมื่อเร็ว ๆ นี้ที่ประเทศไทยส่งผู้อพยพชาวอุยกูร์กลับประเทศจีน ก็ถูกประณามและต่อต้านจากชาวเตอร์กและกลุ่มนิยมสหรัฐว่าเอาใจจีน ฯลฯ

ประเทศไทยจึงอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งของ ๒ มหาอำนาจ และคนไทยก็มีทั้งผู้นิยมอเมริกาและนิยมจีน ทำให้ดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วยความยากลำบาก

เราไม่มีทางเลือกเลยนอกจากพัฒนาความสามารถทางการทูตของไทย และมีบทบาทในด้านสันติภาพ

นานมาแล้ว พระเจ้าอยู่หัวเคยรับสั่งว่า ประเทศไทยควรจะเป็นประเทศที่นานาชาติมาคุยกันเรื่องสันติภาพ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าจุดแข็งของไทยคือความสามารถที่จะเป็นมิตรกับทุกฝ่าย ท่ามกลางโลกแห่งความขัดแย้ง

ไทยควรผลักดันตัวเองขึ้นมาเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องสันติภาพโลก น่าจัดตั้ง International Peace Foundation (Thailand) ขึ้นมาเป็นเครื่องมือ การมีบทบาทนำในเรื่องสันติภาพจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเราเองและต่อโลก เรามีจุดแข็งที่น่าจะไปมีบทบาทเรื่องสันติภาพของโลก

๗.

เครือข่ายการวิจัยยุทธศาสตร์ชาติ

การที่จะเข้าใจความเป็นไปในโลก ดังที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น ต้องการการวิจัยอย่างกว้างขวางและเข้มข้น ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดที่จะมีกำลังทำได้พอเพียง ฉะนั้นควรจะทำงานเป็นเครือข่ายที่มีภาคีหลากหลาย เช่น หน่วยวิจัยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การวิจัยโดยกระทรวงต่าง ประเทศ การวิจัยโดยกองทัพ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถ้ามีสถาบันวิจัยยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งโดยภาคเอกชนได้ก็จะดีมาก

การวิจัยยุทธศาสตร์ชาติต้องทำทั้งเรื่องนอกประเทศและในประเทศ และสร้างสมรรถนะของคนไทยและประเทศไทยให้มีบทบาทนำในเรื่องสันติภาพโลก ซึ่งจะทั้งทำให้ประเทศไทยปลอดภัย มีเกียรติภูมิสูง และได้ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ

๘.

ต้องใช้พลังแห่งอนาคตมาดึงเราออกจากหลุมวิกฤตแห่งอดีต

ถ้าเรามองภาพใหญ่ของโลก จุดแข็ง และบทบาทของประเทศไทย จะช่วยให้เราออกจากความคับแคบทางทรรศนะที่ติดอยู่ในอดีต จนเคลื่อนไปสู่อนาคตไม่ได้

คนไทยควรชักจูงสร้างประเทศไทยในฝัน เรามีทรัพยากรต่างๆ มากมาย มากกว่าสิงคโปร์ มากกว่าสวีเดน คนไทยสามารถชักจูงกันสร้างประเทศไทยที่น่าอยู่ที่สุดในโลก

เราสามารถฝันถึงประเทศไทยที่ดีที่สุด ที่อาจเรียกว่า Big Dream Thailand ความฝันใหญ่ทำให้เกิดพลังมหาศาลที่จะขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้า

๙.

ประเทศไทยเหมือนมี ๒ โลก

ถ้าตื่นขึ้นมาอ่านหนังสือพิมพ์จะเห็นโลกของความขัดแย้งทางการเมือง ความเลวร้ายต่างๆ บทความวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ

แต่ถ้าไปรับรู้การพัฒนาต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่จะเป็นอีกโลกหนึ่งที่มีเรื่องดีๆ มากมาย

ชุมชนท้องถิ่นกำลังเข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ และกำลังทำเรื่องดีๆ มีนวัตกรรมมากมาย จำนวนตำบลเป็นร้อยละ ๑๐๐ แห่งที่ว่าอะไรที่ทำได้ เขาทำหมดทุกอย่าง รวมทั้งดูแลผู้สูงอายุหมดทุกคน การทำความดีเป็นเครดิตใช้กู้เงินจากสถาบันการเงินของชุมชนได้ มีธนาคารความดี ฯลฯ

มีผู้นำดีๆ เก่งๆ หลายแสนคนแล้ว เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ลงไปดูเรื่องข้างล่างแล้วกลับมาพูดว่า ประเทศไทยเปลี่ยนแน่ เพราะข้างล่างมีคนทำเรื่องดีๆ มากมาย

๑๐.

แม้การเมืองระดับชาติยังไม่ลงตัว

แม้การเมืองระดับชาติยังไม่ลงตัว คนไทยก็ไม่ควรวิตกกังวลมากเกินไป เพราะชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานของประเทศกำลังแข็งแรงขึ้นเรื่อย ๆ ฐานของประเทศที่เข้มแข็งจะรองรับประเทศทั้งหมดให้มั่นคง รวมทั้งทำให้การเมืองระดับชาติดีขึ้นด้วย

ปัญหาใหญ่คือ ชุมชนนำข้างบนคือนักการเมือง ข้าราชการ นักวิชาการ นักธุรกิจ และสื่อมวลชน ไม่เข้าใจความเป็นจริงของข้างล่าง เพราะฉะนั้น ถ้าชนชั้นนำได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องของข้างล่าง ประเทศไทยจะก้าวข้ามจุดติดขัด

พระเจดีย์ต้องสร้างจากฐาน ทุกฝ่ายควรร่วมสร้างฐานของประเทศให้เข้มแข็ง

การสื่อสารทุกชนิด ควรไปสื่อสารเรื่องดี ๆ จากข้างล่าง ซึ่งรวมถึงการสื่อสารผ่านศิลปะ เช่น วรรณกรรม เพลง ละคร ภาพยนตร์ ภาพยนตร์ดี ๆ จะสร้างความเข้าใจของคนในชาติได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

๑๑.

การเมืองระดับชาติน่าจะดีขึ้นเรื่อยๆ

การเมืองระดับชาติน่าจะดีขึ้นเรื่อยๆ เพราะผ่านการเรียนรู้จากการต่อสู้กันมากมาย

ความตื่นตัวของประชาชน การกระจายอำนาจ ประชาสังคม เทคโนโลยีการสื่อสาร ความเป็นอนิจจังของนักการเมืองแบบเก่าๆ

สังคมควรส่งเสริมกำกับดูแลให้ประชาธิปไตย ๓ ระดับ คือ ประชาธิปไตยชุมชน ประชาธิปไตยท้องถิ่น และประชาธิปไตยระดับชาตินอกงามและสัมพันธ์กันอย่างสร้างสรรค์

๑๒.

ระบบเศรษฐกิจโลกกำลังวิกฤต

ระบบเศรษฐกิจโลกกำลังวิกฤต และจะไม่กลับไปเหมือนเดิม เพราะเป็นฟองสบู่ที่เงินเคลื่อนไหวในโลก ๙๙ เพอร์เซ็นต์ ไม่มีเศรษฐกิจรองรับ ง่ายต่อการถูกทำให้ผกผันและวิกฤตโดยคนจำนวนน้อยที่มีอำนาจ ก่อความเหลื่อมล้ำและโกลาหลไปทั่ว

คนไทยควรตั้งตัว มีสติ ทำความเข้าใจถึงฐานของวิกฤต เศรษฐกิจโลก และหันมาสร้างระบบเศรษฐกิจที่อยู่บนฐานของความเข้มแข็งของเราเอง ทางทรัพยากร ทางภูมิประเทศ ทางวัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงเศรษฐกิจชุมชนกับเศรษฐกิจมหภาคอย่างเชื่อมโยงกัน เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

ควรทำความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง เพราะหลักการของความไม่โลภ ความมีเหตุผล ความพอดี ความมีภูมิคุ้มกัน อยู่บนฐานของความสูงสุดแห่งความเป็นมนุษย์ ที่โลกในอนาคตจะต้องหันมาเข้าใจ จึงจะเกิดการพัฒนาที่เป็นธรรมและยั่งยืน

๑๓.

สังคมปัจจุบันต่างจากสังคมโบราณ โดยสิ้นเชิง

สังคมปัจจุบันต่างจากสังคมโบราณโดยสิ้นเชิง ที่เป็นระบบ
ซับซ้อนเชื่อมโยงยาวไกลหลายมิติ เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงและเกิด
ความโกลาหลได้ง่าย

มีปัญหาใหม่ๆ ที่สลับซับซ้อนยากต่อการเข้าใจและแก้ไข แก้
ไม่ได้ด้วยความเห็น วาทกรรม การวิพากษ์วิจารณ์ ความรู้สำเร็จรูป
ความรุนแรง หรือโดยการใช้อำนาจหรือเงิน แต่ต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วม
กันในการปฏิบัติ (Interactive learning through action) ในสถานการณ์
จริงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ขั้นพื้นฐาน (Transformation) เช่น การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ของทุกคนที่ร่วมเรียนรู้ ทำให้เกิดความเสมอภาค มาตรฐาน
สามัคคีธรรม ปัญญาพร้อมและนวัตกรรม ทำให้ฝ่าความยากไปสู่ความ
สำเร็จ และเกิดความปิติสุขประดุจบรรลุนิพพาน

สังคมควรใช้การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในภารกิจต่างๆ
ในทุกพื้นที่ ในทุกองค์กร และในทุกเรื่อง จะทำให้ฝ่าความยากไปสู่
ความสำเร็จ และเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานทางจิตสำนึกและสร้าง
สัมพันธภาพใหม่ในสังคม

๑๕.

การศึกษาเป็นระบบที่ใหญ่มาก

ถ้าเปลี่ยนแปลงการศึกษาจากระบบเรียนรู้จากการท่องตำราที่ทำอะไรไม่เป็น มาเป็นระบบเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประเทศจะเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง

ในสมัยพุทธกาล มีคณาจารย์ใหญ่อยู่ ๗ สำนัก สำนักพระพุทธรองค์เป็น ๑ ในนั้น ในขณะที่อีก ๖ สำนัก เน้นที่การคิดเอาเองและวาทกรรม สำนักของพระพุทธรองค์เน้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการได้ผลจากการปฏิบัติ การปฏิบัติและการได้ผลจากการปฏิบัติเป็นของจริง ทำได้จริงได้ผลจริง จึงยั่งยืนมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในขณะที่การคิดและวาทกรรมที่ไม่มีฐานอยู่ในการปฏิบัติ เลื่อนลอยระเหิดหาย

น่าเสียดาย ที่การศึกษาไทยในรอบ ๑๐๐ ปีเศษที่ผ่านมา มุ่งแต่การท่องตำราที่เป็นฐานคิดและวาทกรรม ไม่ใช่เรียนรู้จากการปฏิบัติ และประสบการณ์ตามแนวทางพุทธ เป็นเหตุปัจจัยให้ชาติอ่อนแอ

เมื่อโรงเรียนเล็กๆ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างก็เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง จากเดิมเงียบๆ เหงาๆ อยู่กับตัวเองในห้องเรียน เปลี่ยนเป็นเรียนรู้โดยเอาความจริงของชีวิตเป็นตัวตั้ง ชีวิตต้องมีการทำงาน ต้องมีความสัมพันธ์กับครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสุนทรียกรรม

การเรียนรู้ใหม่จึงสนุก สร้างสรรค์ สร้างเศรษฐกิจ สร้างสังคม
สร้างศิลปวัฒนธรรม นั่นคือ การเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาทุกมิติของ
ชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม

ถ้ามีการปฏิรูปการเรียนรู้ในการศึกษาทุกชนิด การศึกษาก็จะ
เป็นเครื่องมือพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม
สุขภาพ และประชาธิปไตย หรือการพัฒนาอย่างบูรณาการเต็มประเทศ

๑๕.

เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่

เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ จะทำให้เกิดสังคมแบบใหม่ที่มี
ช่องทางสื่อสารให้รู้ถึงกันหมดอย่างทันที ซึ่งต่างจากโลกโบราณที่กว่า
ข้อมูลจากมุมหนึ่งของโลกจะรู้ไปถึงอีกมุมหนึ่งอาจกินเวลาตั้ง ๑,๐๐๐
ปี

การสื่อสารรู้ถึงกันหมดมีผลทั้งทางบวกและทางลบสุดแต่การใช้ เช่น ถ้าใช้สื่อสารความเท็จ ความหยาบคาย ความเกลียดชัง ปลุก
ระดมให้ใช้ความรุนแรง สังคมย่อมเสื่อม

แต่หากใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้ ความจริงที่มีประโยชน์ ความ
เป็นเหตุเป็นผล เทคโนโลยีการสื่อสารย่อมสามารถสร้างสังคมที่ดีงาม
ได้โดยรวดเร็ว

ฉะนั้นบุคคล องค์กร สถาบันต่างๆ ที่มีฉันทะในการสร้างประเทศไทยในฝัน ควรทำงานเชิงยุทธศาสตร์ในเรื่องสื่อสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยต่างๆ น่าจะสร้าง “ศูนย์ความรู้” (Knowledge Center) ที่ติดตามดูว่าสังคมเขาสื่อสารเรื่องอะไรกันบ้าง แล้วขยายสิ่งดี ลดทอนสิ่งเสีย โดยที่อะไรดีมีประโยชน์ก็นำไปขยายต่อ อะไรที่เห็นว่าไม่จริงหรือขาดความมีเหตุมีผล ก็ควรเอาความรู้ที่มีประโยชน์และความมีเหตุมีผลเข้าไปสู่การสื่อสารทางสังคม

ถ้าทำความรู้ให้มีเสน่ห์ โดนใจผู้คน ความรู้เหล่านั้นก็จะแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เป็นการสร้างสังคมอุดมปัญญา

ถ้าคนไทยเอาจริงเอาจังกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร สร้างสังคมอุดมปัญญา การสร้างประเทศไทยให้เป็นสังคมสันติสุขก็เกิดขึ้นได้ในเวลาไม่ช้านัก

๑๖.

จุดแข็งทางการแพทย์และสาธารณสุข

ประเทศไทยมีจุดแข็งทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาเรื่องอื่นๆ อย่างบูรณาการ โดยที่เรามีการแพทย์สมัยใหม่ที่มีคุณภาพสูง

ในขณะเดียวกันที่มีโครงสร้างบริการสาธารณสุขที่ค่อนข้างครอบคลุม กล่าวคือ มีโรงพยาบาลจังหวัดทุกจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอ (ชุมชน) ทุกอำเภอ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ครอบคลุมตำบล มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวมทั้งประเทศไทยเกือบ ๑ ล้านคน มีโรงพยาบาลชุมชนกับ รพ.สต. ที่ทำงานด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์จำนวนมากที่ร่วมกับชุมชน และ อบต. หรือเทศบาลสร้างชุมชนสุขภาวะหรือสังคมสันติสุข นอกจากนี้ยังมีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระที่ทำงานปฏิรูประบบสุขภาพในมิติต่างๆ เช่น สวรส. สสส. สปสช. สช. สรพ. มีองค์กรวิชาการเชิงระบบที่มีคุณภาพสูง เช่น IHPP (International Health Policy Program) และ HITP (Health Intervention Technology Assessment Program)

กระบวนการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลและกระบวนการทำงานประจำให้เป็นงานวิจัย (R2R) ได้สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ใหญ่มากขึ้นในประเทศไทย ซึ่งเป็นกระบวนการ

ประชาธิปไตยที่มีคุณภาพที่ช่วยให้เกิดพลังสร้างสรรค์มหาศาล ที่จะฝ่าความยากไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งต่อไปนี้จะต้องใช้ในการพัฒนาทุกเรื่อง

เรามีกำลังพยาบาลถึง ๒๐๐,๐๐๐ คน และต่อไปจะเพิ่มเป็น ๓๐๐,๐๐๐ คน พยาบาลไทยเป็นพยาบาลที่ดีที่สุดในโลก เพราะนอกจากมีความรู้ทางการพยาบาลแล้วยังมีความอ่อนโยนของวัฒนธรรมไทย

ถ้าเราเข้าใจจุดแข็งของการพยาบาลไทยจะทำอะไรได้มากทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ

เรามีมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ซึ่งให้รางวัลระดับโลก แก่คนที่ทำประโยชน์ทางสุขภาพแก่คนจำนวนมาก ผู้อำนวยการใหญ่ องค์การอนามัยโลกก็เคยได้รับรางวัลนี้ก่อนไปดำรงตำแหน่ง ผู้ได้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลแล้วต่อมาไปได้รับรางวัลโนเบลก็มีหลายคน

กิจกรรมของมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลทำให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับผู้นำและองค์กรสุขภาพระดับโลก จำนวนมากอย่างไม่มีประเทศใดเทียม

จุดแข็งของประเทศไทยในเรื่องสุขภาพสามารถนำมาใช้เพื่อบทบาทไทยในเวทีโลกได้

๑๗.

ชีวิตของทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรี แห่งความเป็นมนุษย์ และศักยภาพ แห่งความสร้างสรรค์

ล้าลึกในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเองจะทำให้เกิดความสุขอย่างลึกล้ำ และลงมือทำอะไรดี ๆ ตามที่ตนชอบหรือถนัด โดยมีภาพใหญ่ของโลกและภาพใหญ่ของประเทศไทยอยู่ในความคิด แบบที่พูดกันว่า Think globally, act locally

การทำเรื่องดี ๆ แม้น้อยนิดเพียงใด สามารถโยงไปสู่เรื่องใหญ่ได้เสมอ ทุกคนจึงสามารถมีความสุขอย่างล้ำลึกด้วยจิตสำนึกใหม่ และทำอะไร ๆ ที่สร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

นอกจากล้าลึกในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเองแล้ว หากเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่นทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ก็จะเกิดความเสมอภาคและภราดรภาพ สามารถรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ เกิดเป็นกลุ่มสร้างสรรค์ และโดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จสูง รักกันมากขึ้น และมีความสุขมากขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวว่าเป็นความสุขประดุจบรรลุนิพพาน

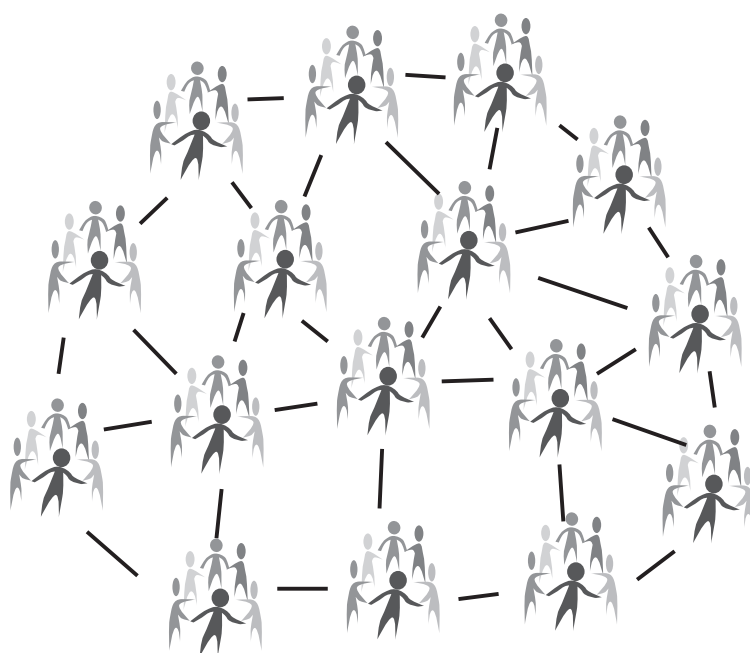
ถ้ามีกลุ่มภราดรภาพ ความสุขความสร้างสรรค์ อย่างหลากหลาย เต็มประเทศ ประเทศก็จะมีความสุขและความสำเร็จสูง

บุคคลสร้างสรรค์ก็ตาม กลุ่มสร้างสรรค์ก็ตาม อาจเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายโดยคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง อาจเป็นสมาชิกของหลายเครือข่าย

โครงสร้างของสังคมจะเปลี่ยนไปจากโครงสร้างแท่งอำนาจ เป็นสังคมเครือข่ายแห่งความเสมอภาค ภราดรภาพ และการเรียนรู้ สังคมเครือข่ายจะมีโครงสร้างคล้ายสมอง

สังคมแท่งอำนาจที่มีการเรียนรู้ และความรักกันน้อย

สังคมเครือข่ายมีความรัก และเรียนรู้ร่วมกันมาก

สมองมนุษย์เป็นโครงสร้างที่วิจิตรที่สุดในจักรวาล มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด สามารถเรียนรู้ให้บรรลุอะไรก็ได้

๑๘.

สรุป

ด้วยจินตนาการใหม่ มองเห็นภาพใหญ่ และสำนึกในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

ชีวิตของคนไทยทุกคนมีความหมาย และสามารถร่วมสร้างประเทศไทยที่เข้มแข็ง มีศักดิ์ศรี และน่าอยู่ที่สุด ด้วยโครงสร้าง **ปกค** หรือ **INN** คือ

ปัจเจกบุคคล (Individual) มีสำนึกในศักดิ์ศรีและศักยภาพในความเป็นมนุษย์ของตัวเอง มีความสุขอันล้ำลึกในตัว ลงมือทำอะไรดี ๆ ที่ตัวชอบหรือถนัด โดยมีภาพใหญ่ของโลกและของประเทศไทยอยู่ในใจ

กลุ่ม (Node) เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น เกิดความเสมอภาค และภราดรภาพ รวมตัวร่วมคิดร่วมทำในเรื่องที่กลุ่มสนใจร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในสถานการณ์จริง เป็นกลุ่มที่รักกันมาก มีความสำเร็จสูง มีความสุขประดุจบรรลุนิพพาน มีกลุ่มอย่างน้อยอย่างหลากหลาย ทำในเรื่องต่างๆ ตั้งแต่เรื่องจุลภาคไปจนถึงเรื่องมหภาคระดับโลก

เครือข่าย (Networks) บัณฑิตบุคคลก็ดี กลุ่มก็ดี สามารถเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายหลาย ๆ เครือข่ายตามความต้องการและสมัครใจ

โครงสร้าง **ปกค** หรือ **INN** ดังกล่าว เป็นโครงสร้างใหม่ที่อยู่บนศักยภาพสูงสุดของความเป็นมนุษย์ คือ ความดี ความงาม ความรัก และการเรียนรู้ เป็นโครงสร้างที่มีสมรรถนะสูงยิ่ง สามารถสร้างโลกใหม่แห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ อันเป็นสิ่งสูงสุดของมนุษย์

